МУСТАҚИЛЛИК АЙЁМИГА 21 КУН ҚОЛДИ

БУ — МЕНИНГ БАЙРАМИМ!
БУ — СЕНИНГ БАЙРАМИНГ!
БУ — ҲАММАМИЗНИНГ БАЙРАМИМИЗ!

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

10 август, шанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 161 (1414)

ХАЛҚҚА СОДИҚ БЎЛИШГА ҚАСАМ

9 август Борис Ельциннинг Президент вазифасини бажаришга киришишига бағишланган расмий маросим Россия Федерацияси ҳаётидаги асосий сиёсий воқеа бўлди. Борис Ельцин бўлиб ўтган умумхалқ сайловида Россия давлати бошлиғи лавозимига қайта сайланган эди.

Маросимда иштирок этишга таклиф қилинган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шу воқеа арафасида кечқурун Москвага келди. Давлатимиз бошлиғини Москванинг Внуково аэропортида Россия ҳукумати раисининг биринчи ўринбосари Владимир Каданников кутиб олди.

...9 август куни туш пайтида Давлат Кремль саройида Россия Марказий сайлов комиссиясининг раиси Николай Рябов умумхалқ сайлови якунлари тўғрисида Марказий сайлов комиссиясининг қарорини эълон қилиб, Россия Федерацияси Президентига тегишли гувоҳномани расмий равишда топширди. Борис Ельцин мамлакат Конституцияси матнига ўнг қўлини қўйиб, мустақил Россиянинг халқига ва Асосий қонунига содиқ бўлишга Президент қасамёди сўзларини тантанавор ифода қилди.

Россия Президенти вазифасини бажаришга киришишга бағишланган расмий маросим узоқ давом этмай, ишчан вазиятда ўтди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов бўлиб ўтган тантанали воқеа аҳамиятига баҳо берар экан, Ўзбекистон ва Россия халқлари ўртасида вужудга келган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари бузилмаслигига ишонч билдирди ҳамда бу яхши ва ўзаро фойдали алоқаларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришнинг катта истиқболини таъкидлади.

* * *

Шу куни Президент Ислом Каримов Москвадан Тошкентга қайтиб келди.

Пойтахт аэропортида давлатимиз бошлиғини Олий Мажлис Раиси Э. Халилов, республика бош вазири Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили В. Ринза бор эди.

ЎзА.

11 август — Қурувчилар куни

БУНЁДКОРЛАР БАЙРАМИ

Ўзбекистон қурилиш мажмуининг меҳнаткашлари анъанага мувофиқ 11 августда касб байрамини нишонлайдилар.

Қурувчилар кунига бағишланган тантанали йиғилишда республика қурилиш мажмуи ходимларининг ишга туширилаётган иншоотлар сифатини яхшилашга, уларни қуриш ишларини тезлатишга, давлат сарфлаётган маблағдан фойдаланиш самарадорлигини оширишга доир вазифалари тўғрисида гап борди. Тантанали йиғилиш пойтахтдаги «Туркистон» саройида бўлди. Бу ерда тўпланганларни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков самимий табриклади.

Тантанали йиғилишда Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов, Р. Юнусов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов иштирок этдилар.

Ўзбекистон санъат усталари тантанали йиғилиш иштирокчиларига катта концерт қўйиб бердилар.

(ЎзА).

ИСЛОМ КАРИМОВ – ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ

Портретга чизгилар

ГАЗЕТАМИЗНИНГ ЎТГАН СОНИДА МОСКВАДА, ЎЗБЕКИСТОННИНГ РОССИЯДАГИ ЭЛЧИХОНАСИДА МАМЛАКАТИМИЗ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ «ПАЛЕЯ» ХАЛҚАРО НАШРИЁТИ «XX АСР ХАЛҚ ДОҲИЙЛАРИ» ТУРКУМИДА ЧОП ЭТГАН «БАРҚАРОРЛИК ВА ИСЛОҲОТЛАР» КИТОБИНИНГ ТАҚДИМОТИ МАРОСИМИ БЎЛИБ ЎТГАНИ ҲАҚИДА ХАБАР ҚИЛИНГАНДИ.

БУГУНДАН БОШЛАБ АНА ШУ КИТОБНИНГ «ИСЛОМ КАРИМОВ – ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ» ДЕБ НОМЛАНГАН МУҚАДДИМАСИНИ ЭЪТИБОРИНГИЗГА ҲАВОЛА ҚИЛАМИЗ.

Сўнгги пайтларда Ўзбекистонга нисбатан «биринчи марта», «илк бор», «аввал ҳеч қачон» сингари сўзлар кўп ва хўп ишлатилмоқда. Дарҳақиқат, 1989 йилдан кейин республика ҳаётида шунчалар кўп воқеа ва ўзгаришлар содир бўлдики, бошқа бир даврда бунинг учун ўн йиллар керак бўлар эди. Буларнинг ичида — Ўзбекистон мустақиллигининг эълон қилиниши, Президентлик институтини жорий қилиш ва республика тарихида биринчи марта Президентлик учун демократик сайлов ўтказилиши, ҳуқуқий янги давлат қурилиши алоҳида ажралиб туради.

Ислом Каримов Ўзбекистон сиёсий майдонида шиддат билан ярқ этиб пайдо бўлди. Оддий, бироқ фикрлаш тарзи ўзига хос, ўз касбининг билимдони, лекин ҳамма вақт ҳам «қулай бўлмаган», фикрини истаган бошлиққа очиқ айта оладиган киши сифатида танилган Давлат режа қўмитаси мутахассиси Ўзбекистонни мустақилликка олиб келган республикадаги сиёсий ва иқтисодий ўзгаришларнинг ҳаракатлантирувчи кучи ва етакчиси бўлади деб, 80-йилларнинг ўрталаригача ҳеч ким башорат қила олмас эди.

Уни кўпинча прагматик дейишади. Ислом Каримов буни рад қилмайди. У ҳамиша сиёсий хаёлпарастликка ўхшаш популизмга қатъий, аммо ҳаётда ўзини оқлаган реалликни қарши қўяди. Прагматизм, жумладан сиёсий прагматизм унинг нуқтаи-назаридан қараганда ҳар қандай ғоя ўз-ўзини овунтирувчи қадрият эмас, аввало, инсон ва жамиятнинг кундалик фаолият қуролидан иборатдир. Мабодо шундай таққослаш ўринли бўлса сиёсий прагматизм сиёсий идеализмга қарама-қарши-ку.

Аммо савол туғилади. Хўш, мисол учун идеалист ўзи таянган ғояси чиппакка чиққанда нима қилади? Обрўсизланса-да, ўжарлик билан қаттиқ туриб уни ҳимоя қиладими? Воқеаларга ақл кўзи билан қаровчи соғлом фикрли сиёсатчи-прагматик бундай вазиятда эскириб яроқсиз ҳолга келиб қолган ғояни нафақат кераксиз дахмазадек улоқтириб ташлайди, балки ундан энг яроқли қисмини олиб, янги йўналиш бўйича қатъият билан ўз йўлини давом эттиради.

ПАРВОЗ

Ислом Каримовнинг таржимаи-ҳоли унинг миллионлаб тенгдошлариники сингари оддий. У 1938 йил Самарқандда хийла камбағал оилада дунёга келди. Болалиги урушга, ўсмирлиги эса анча оғир йилларга тўғри келди. Ота-онаси ўғли мактабни тамомлаб, Тошкентга келиб Политехника институтига ўқишга кирганда деярли ҳеч қандай ёрдам беришолмади. 1960 йил у инженер-механик дипломини олди. Албатта, институтдаёқ у истеъдодли, мақсад сари қатъият билан интилувчи студент сифатида танилган эди. Курсдошлари ва ўқитувчиларининг эслашича, бутун ўқиш давомида фақат у қаттиққўл математика ўқитувчиларидан «аъло» баҳо олган. Ўқишдан кейин истеъдодли йигитнинг танлаш имкони бор эди. Аммо у кўпчиликни ҳайрон қолдириб аспирантурани, соф фанни эмас, заводни, ишлаб чиқаришни, меҳнат жамоасини афзал билди. Мастер ёрдамчиси, мастер, технолог вазифалари унинг мансаб пиллапоялари бўлди. Каримовга ишлаб чиқариш қозонида «қайнаш» муҳим эди. У завод ҳаётининг бутун «қора» ва «оқ» доғларини ўз тажрибасида англашни хоҳларди.

Кейин унинг ҳаётидан яна бир бошқа — собиқ иттифоқ ҳарбий-саноат комплексининг энг йирик корхонаси — авиасозлар заводи ўрин олди. Очиқ эътироф этиш керакки, бу заводга тасодифий одамларни қабул қилишмасди. Каримов бу ерда дастлаб инженер, кейинроқ эса етакчи инженер-конструктор бўлиб ишлади. Завод оғир самолётлар тайёрлар эди. Бу мудофаа корхонаси ҳисоблансада, вақти-вақти билан заводни конструкторлик бюроси билан келишолмаслик туфайли бутловчи қисмларни етишмаслиги қақшатар ва ижтимоий тартибсизликлар сира тинчлик бермасди. Ёш мутахассисни қийнаган саволлар уни фақат мудофаа корхоналари эмас, СССРнинг бутун саноати ишлаган амалдаги иқтисодий механизмлар такомил топмаган ва яроқсиз, деган фикрга олиб келди.

Ҳали тўла англаб етилмаган, лекин теран ҳис қилинган қониқмаслик Каримовни Тошкент халқ хўжалиги институтининг сиртқи бўлими даргоҳига етаклади. Кечқурунлари ва дам олиш кунлари иқтисодга оид китобларни ўқиди, ҳамда ижтимоий йўналишдаги бозор хўжалиги танқид қилинган мўъжазгина китобни учратмагунича кутубхона хазинасини битта қўймай кўздан кечирди. Бироқ мазкур китоб муаллифларининг фикрларида мантиқий асос етишмас, баён этилган мулоҳазалар чала-ярим эди. Балки Каримов кўнглида ўшанда илк бор Людвиг Эрхард шаънига айтилган фош қилувчи фикрларга нисбатан жиддий шубҳа уйғонгандир. Ахир, ким нима демасин урушдан кейинги Германияни оғир иқтисодий таназзулдан чиқариш дастури унинг назариясига асосланган эди-да. Натижа эса ҳозирги ГФР тараққиётида шундоқ кўриниб турибди. Буни бошқа бир киши эмас, айнан истеъдодли ташкилотчи, иқтисодчи-олим, министр, вице-канцлер, федерал-канцлер амалга оширди.

1966 йил Каримов Давлат режа қўмитасига ишга ўтиб, фан бўлимининг бош мутахассислигидан раиснинг биринчи ўринбосари даражасигача бўлган пиллапояни босиб ўтиб, жиддий ва қобилиятли иқтисодчи сифатида обрў қозонди. У бу ерда фақат маъмурий-тақсимлаш тизими ички сирларинигина эмас, СССР Давлат режа қўмитасининг ҳашаматли биносида ин қурган ва моғор босган бюрократик аппарат билан тўқнашди. Бу ўринда шахснинг кучи ва тақдирини олдиндан белгилаш ҳақида гапириш ўринли бўлур эди. Ҳа, шундай. Аммо бошқа нарса ҳам бор. Бу — характер қудрати, билишга ташналик, ҳамма нарсага ўз идроки билан англашга интилиш. Каримов ана шундай эди ва худди шундай бўлиб қолмоқда! 1983 йил у молия вазири, 1986 йил эса Давлат режа қўмитаси раиси ва республика ҳукумати раиси ўринбосари бўлди.

Шундан сўнг Каримов таржимаи ҳолида кўпгина радикал-демократларга тинчлик бермаётган тугун пайдо бўлди: беш йил Коммунистик партиянинг катта лавозимларидаги фаолият. Дастлаб Қашқадарё вилоят партия комитети биринчи котиби, сўнг эса республика Компартияси МК биринчи котиби. Партиявий юксалиш ва ўша пайтдаги сиёсий иерархия чўққисига чиқиш энг аввало унинг профессионал маҳорати ва кам учрайдиган ишчанлигидандир.

Каримовнинг ўзи ўша пайтдаги вазиятни мана бундай баҳолаган эди:

«Очиғи, мени собиқ Совет Иттифоқида партноменклатура деб аталмиш нарса жуда бир хил бўлмаганлигини Ғарбда тушунмаслик ҳайрон қолдиради. У моҳият-эътибор жиҳатидан жуда ҳам табақалаштирилган. Йўқ, бу қоғозда эмас, қандайдир партия ҳужжатларида ҳам эмас, мавжуд ҳаётда шундай эди. Ҳар қалай сифат жиҳатидан бир-биридан фарқ қилувчи уч гуруҳ одамларни ажратиб кўрсатиш мумкин. Биринчидан — бу фанатиклар, коммунистик утопияга чексиз ишонувчилар. Улар учун марксизм-ленинизм дин эди. Бу одамларнинг сўзлари билан эътиқодлари бир эди. Ишлари-чи? Улар қандай фойдали иш қила олардилар? Булар мавжуд реалликдан, ҳақиқий ҳаётдан ажралиб қолган, хаёлий ҳаёт даъватчилари эди. Иккинчи гуруҳ — бу бироз юмшоқроқ айтганда комформистлардир. Булар ҳақиқий касби ва энг муҳими, виждони бўлмаган одамлардир. Улар учун муқаддас ғоялар, коммунизм бўлмаган! Қайси ҳокимият уларга ҳаёт ноз-неъматларини муҳайё қилса, улар ўша ҳокимиятга хизмат қилишга тайёр туришади. Бу ҳокимият коммунизм бўладими ёки антикоммунизм бўладими, улар учун ҳеч қандай роль ўйнамайди. Национал-социализм ёки қандайдир фашизм бўлса ҳам бўлаверсин. Буни шу тоифадаги кўпчилик КПСС ва Совет Иттифоқи тарқаб кетгандан сўнг ўз қилмишлари билан исботлашди. Улар партиявий ўйинлар қоидасини қойилмақом қилиб ўзлаштириб олишганди. Улар қачон ва нима деб гапиришни, қайси пайт сукут сақлашни, кимга хушомад қилишу кимга қандай бақиришни билишар эди. Уларнинг кучи шунда эди. Улар бир нарсани ўйлаб, бошқа нарса ҳақида гапиришарди. Улар балки учинчи бир ишни қилишгандир, демоқчиманми? Бундай десам нотўғри бўлар эди. Махсус соҳаларда улар айтарли ҳеч нарса қила билишмасди. Бу учун профессионал тайёргарлик йўқ эди.

Бироқ, ҳар қандай бошқа мустабид тузум сингари, коммунистик тузум ҳам саноат, қишлоқ хўжалиги, молиявий ишлар, иқтисодиёт соҳасида малакаси бўлган ва махсус билимларга эга одамларсиз яшай олмайди. Агар жоиз бўлса, технократларсиз. Партноменклатуранинг худди шу гуруҳи партиянинг халқ ичидаги обрўйини яратишганди. Ана шу одамлар қаторига ўзимни ҳам, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоевни, Қирғизистон Президенти Асқар Акаевни — у Қирғизистон Компартияси МК аппаратида олий ўқув юртлари ва фан бўлимининг мудири бўлган — қўшаман.

Бироқ ҳеч қачон ҳақиқий маънодаги партия ходими бўлмаганман. Ҳатто, ҳаёт йўлини, мартабамни «бошқа томонга сакрашдек» имкониятни хаёлимга ҳам келтирмаганман. Ва бирданига обкомнинг биринчи котиби бўлдим. Иш бундай бўлган эди. 1986 йил, Давлат режа қўмитасининг раиси сифатида аҳволни чуқур ўрганиб чиққандан сўнг республика иқтисодий ҳалокат ёқасида турганлигини тушундим. «Ўзбекистон иқтисодиётининг ривожланиши истиқболи ва муаммолари ҳақида» менинг шахсан иштироким билан хат тайёрланиб республика раҳбариятига жўнатилди. Жиддий суҳбатга чоғланган эдим, лекин жеркиб ташлашди. Москванинг ўша пайтдаги гумаштаси, Марказий Комитет иккинчи котиби Анишчев қўпол танбеҳ берди. Умуман худди шу пайтда атрофимда бегоналик ҳалқаси тобора сиқилиб бораётганлигини сездим. Раҳбарият бутунлай четлаштириб қўйди. Менинг бундан буён Тошкентда бўлишим номақбул бўлиб қолди. Қашқадарё вилоятига, Қаршига «сургун» қилинишимга нима сабаб бўлганлиги қисқача шундан иборат.

Бу ўринда шуни айтиш лозимки, партияда ўрнатилган обком биринчи котиби лавозимини эгаллаш қоидаси бузилганди. Мен нафақат стажировкадан, аниқроқ айтганда, КПСС МК аппаратида текширишдан ҳам ўтмадим, балки Сиёсий бюро мажлисида сиртдан тасдиқландим.

Қашқадарё вилояти халқи мени, юмшоқроқ айтганда, эҳтиёткорлик билангина эмас, қандайдир бефарқ қабул қилди. Менинг ўтмишдошимнинг бири ўзининг олдинги қандайдир ножўя ишлари учун жавобгарликдан қўрқиб, ўз жонига қасд қилган эди. Бошқа бировини эса қамашган эди. Баъзи бир одамлар шундай дейишганди: «Янги биринчи секретарь, буям аввалгиларига ўхшаган бўлса керак». Менинг бошимда эса кеча-ю кундуз ўша фикр юрарди: одамларнинг ишончини қозониш керак. Мен бахтлиманки, бунинг уддасидан чиқдим. Мен уч йил обком биносида битта хонада яшадим. Уч йил зоҳидларча турмуш кечирдим. Тўғрисини айтганда, кеча-ю кундуз ишладим. Муболағасиз айтишим мумкинки, нималардир қилишга эришдим. Пахта ишлаб чиқариш 330 дан 550 минг тоннагача кўтарилди, 300 километрлик йўл, бозор, чойхона, бошқа маиший объектлар қурилди. Мен учун эса энг муҳими, вилоятда ҳеч ким Каримов ноҳалол одам эди, дея олмайди. Аксинча, одамлар то бугунга қадар мени интизомли инсон сифатида эслайдилар. Бу билан мен фахрланаман!».

Вақт — тез оқар дарё. Ҳозир ҳам Фарғона фожиасини кўпчилик яхши эсламайди. Аммо, аввал Фарғона, кейин Ўш воқеалари тугунини айнан Каримов ечганлигини ҳам кўпчилик билмаса керак. Ўшандаёқ у собиқ Иттифоқ республикалари раҳбарлари ўртасида фундаментализм қандай фожиаларга олиб келишини биринчи бўлиб тушунди. Каримов Ўзбекистонда шундай шароит яратдики, одамлар миллати ва диний эътиқодидан қатъи назар, бу юртни ўзларининг Ватани деб ҳисоблайдилар.

Ўша йилларни эслаб кўрайлик. Янги жамиятни бошқараётган элитанинг норозилиги, ўзларини арбоб деб ҳисоблагувчиларнинг муқобил изланишлари, барча бошқарув тизимини янгилаш эҳтиёжи ва биринчи галда, совет сиёсий тизимининг ядроси бўлмиш компартиянинг мавжудлиги ишга бутунлай янгича ёндошувни талаб қиларди.

Айнан хўжалик амалиётчисининг соғлом технократизми ва бошқарув элитасининг тарих йўналишига қарши туришга имкониятсизлиги Каримовни ўшанда қабул қилинган қатор урф-одатларни четлаб ўтиб, партиявий мартаба чўққиси сари чиқишга ундадимикин, деб ўйлаб қоласан. Бу ерда тасодиф ва қонуният ҳақида кўплаб гапириш мумкин. Аммо бу ўринда, энг муҳими, мавжуд системанинг нуқсонлари ҳақида баралла ва муросасиз курашган Каримовнинг истеъдоди!

Каримов ўзбек давлатчилигининг бошқарув лавозимига Ўзбекистон айни «советча халқлар дўстлиги» оиласида ҳавас қилиб бўлмайдиган барқарор криминал ном билан «машҳур» бўлган зиддиятли даврда келди.

Сиёсий қутқуга булғанган москвалик коммунистлар Кремлдан текширувчи-назоратчиларнинг бир неча бригадасини Ўзбекистонга жўнатдилар. «Толмас фош этувчилар» тўдасига партия назоратчиси Гдлян раҳбарлик қилди. У Горбачев атрофидаги сиёсатдонларнинг жиззаки даъволарига ялтоқланиб, Кремль ҳовлисига хушомадгўйларча яқинлашиб борди.

«Огонёк» журнали саҳифалари Гдляннинг бирданига ўзбек хўжалик-сиёсий раҳбарияти ҳақидаги сафсаталарига тўлиб кетди. Фашизм устидан қозонилган ғалаба ортида фаолият кўрсатган, бугунги кунда жаҳонда энг замонавий авиалайнерлар ишлаб чиқараётган, Ўзбекистонни бутуниттифоқ боғига айлантираётган, дунёда пахтадан энг кўп ҳосил олаётган, москвалик нодон сиёсатчилар ихтиёри билан ҳар йили пахта далаларида кимёвий дорилар билан заҳарланаётган меҳнаткаш халқ Гдлян назарида бирданига, бир соатда криминал халққа айланди-қолди.

Ислом Каримовнинг хизматлари шундаки, у ўз халқи учун қатъий курашга киришди, ҳар қандай криминал лўттибозликларни, амал илинжида кўҳна ўзбек тупроғида томоша кўрсатмоқчи бўлган ҳар хил каззобларнинг туҳматларини тўла рад этди.

Ўтмиш ҳамиша биз билан. Муҳими шундаки, большевизмнинг ҳақиқий хусусиятини ким ва қандай намойиш этади: тизимнинг оғирликларини бардош билан енгган ва жамиятни ислоҳ қилиш йўлига олиб чиққан кишиларми ёки худди навбатдаги Қишки саройни штурм қилгани каби бир соатда уни бахтиёр этишга жазм этганларми?

Ҳар эҳтимолга қарши Каримовга шу нарса равшанки, яхши ишлашни хоҳламаслик ва ноқобиллик, сиёсий тушкунлик ва лоқайдлик, ахлоқий инқироз, қарамлик, ўртамиёналикнинг доимий ҳукмронлиги, сўз ва ишнинг номувофиқлиги — ўтмиш сиёсатининг асл меваларидир. Буларнинг барчаси ўнлаб ва ўн миллионлаб кишиларнинг тафаккурини мажруҳ қилиб қўйганди.

Каримовнинг мижози бу умидсиз ва нажотсиз авлодга дахлдорлик туйғуси билан келиша олмас эди. Билъакс, у ўз иродаси билан бу авлод янги ғоялар билан яшашга қобил эканлигини ва ижобий натижаларга эриша олиши мумкинлигини исботлади.

(Давоми бор).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

БЮДЖЕТ БИЛАН ҲИСОБ-КИТОБЛАР УЧУН ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАРНИНГ МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Солиқлар ва мажбурий тўловларнинг бюджетга ўз вақтида ва тўлиқ тушишини таъминлаш, солиқ ва тўлов интизомини мустаҳкамлаш, шунингдек, хўжалик юритувчи субъектларнинг бюджет олдидаги ўз мажбуриятларини бажаришлари учун масъулиятини ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига солиқлар ва бюджетга тўловлар бўйича қарзларни қарздор корхонанинг мулки ҳисобидан ундириб олиш ҳуқуқи берилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат солиқ қўмитаси Адлия вазирлиги ҳамда Молия вазирлиги билан биргаликда тўловни қарздор корхонанинг мулки ҳисобидан ундириб олиш тартибини бир ой муддатда ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига тасдиқлаш учун тақдим этсин.

2. Тижорат банклари вакиллик ҳисоб варақларининг ҳолатидан қатъи назар солиқ тўловчида маблағ мавжуд бўлган тақдирда бюджетга тўловлар ўз вақтида ўтказилишини таъминласинлар.

Қарздор корхонанинг сўмлардаги маблағи етарли бўлмаган ва валюта ҳисоб варақларида маблағлари мавжуд бўлган тақдирда вакил қилинган банкларга солиқ идораларининг тақдимномаси бўйича мазкур валюта маблағларини Ўзбекистон Республика валюта биржасида сотиладиган кундаги курс бўйича, бюджет олдидаги қарзни узиш учун зарур ҳажмларда қатъий тартибда сотиш ҳуқуқи берилсин.

3. Қуйидагилар белгилаб қўйилсин:

экспорт маҳсулоти (марказлаштирилган экспорт бундан мустасно) республика божхона чегарасидан ўтган пайтдан бошлаб 60 кундан кейин сотилган ҳисобланади ва тегишли барча солиқ тўловлари тўланиши мажбур;

солиқ идораларининг сўрови бўйича банклар ўз мижозлари бўлмиш корхоналарнинг солиқ тўловларини бекаму-кўст ва тўғри тўлаётганликлари устидан назоратини амалга ошириш учун шу корхоналарнинг операциялари тўғрисидаги зарур маълумотларни беришлари шарт;

хўжалик юритувчи субъект хизмат кўрсатувчи бошқа банкка ўтганида у солиқ идорасининг солиқлар ҳамда бошқа тўловлар бўйича ўзининг давлат бюджети билан ўзаро муносабатлари қандай ҳолатда экани тўғрисидаги хулосасини тақдим этиши керак. Бунда хўжалик юритувчи субъект бюджет олдидаги ўз мажбуриятларини тўлиқ бажаргандан кейингина янги ҳисоб-китоб варағини очишга йўл қўйилади;

барча чакана савдо корхоналари, шунингдек, аҳолига хизмат кўрсатувчи корхоналар тушган нақд маблағларни ҳар куни банк муассасаларига топширишлари шарт. Ушбу талабни бузиш тушумни яшириш деб баҳолансин ва айбдорларга нисбатан амалдаги қонунларга мувофиқ жазо чоралари қўлланилсин;

корхоналар ва тижорат банклари томонидан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик ва жисмоний шахсларга векселлар билан операциялар бўйича ёки бажарилиши тўхтатилган шартнома бўйича олдиндан тўлаш ҳолида тушган тўловларни қайтариш мақсадида нақд пул маблағларини тўлашга йўл қўйилмайди. Мазкур пул маблағлари юридик ва жисмоний шахсларнинг тегишли ҳисоб-китоб (жорий) варақларига ўтказилиши лозим. Белгиланган тартибни бузганлик учун айбдор корхона ва тижорат банкига юридик ёки жисмоний шахснинг банк ҳисоб варағига олдиндан ўтказилмай берилган нақд пул маблағи миқдорида жарима солинади.

4. 1996 йилнинг 1 сентябридан бошлаб Ўзбекистон Республикаси доирасида маҳсулот етказиб бериш тўғрисида мавоза асосидаги шартномалар тузиш тақиқлансин.

5. Тижорат банклари етказиб берилган маҳсулот (бажарилган ишлар, хизматлар) учун ҳақни бевосита маҳсулот етказиб берувчиларга тўласинлар, тўловларнинг учинчи шахслар ҳисобидан ундирилишига йўл қўймасинлар.

Белгилаб қўйилсинки, ушбу тартибни бузиш даромадни яшириш деб баҳоланади ва айбдорларга нисбатан қонунларда кўзда тутилган жазо чоралари қўлланилади.

6. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги Марказий банк ва Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда векселларни қўлланиш бюджет билан ҳисоб-китоблар тартибининг бузилишига олиб келмаслигини назарда тутган ҳолда вексел муомаласини такомиллаштиришга оид таклифларни бир ой муддатда тайёрлаб, Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

7. 1997 йилнинг 1 январидан бошлаб республика Молия вазирлиги ва молия идораларининг таркибига республиканинг акциз солиғига тортиладиган маҳсулот ишлаб чиқарувчи катта корхоналарида акциз солиқлари бўйича инспекторлар лавозимини жорий этиш, уларнинг зиммасига акциз солиқларини хомчўт қилиш ва тушумини таъминлаш вазифаларини юклаш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблансин.

Вазирлар Маҳкамаси солиқ тўловчи мазкур катта корхоналар, биринчи навбатда вино-арақ маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган шундай корхоналарда даромадларни муттасил назорат қилиш ҳамда бюджет олдидаги мажбуриятларнинг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш учун уларнинг рўйхатини ҳар йили тасдиқласин.

8. Адлия вазирлиги ва маҳаллий ҳокимият органлари солиқ идораларининг тақдимномаси бўйича юридик шахслар олти ой мобайнида молия-хўжалик фаолияти билан шуғулланмаётган бўлса, уларни хўжалик юритувчи субъектлар рўйхатидан чиқарсинлар.

9. Республика суд ва солиқ идоралари тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш тартибини бузишга йўл қўяётган шахсларга нисбатан Ўзбекистон Республикасининг «Маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги кодекснинг 176-моддасида кўзда тутилган маъмурий таъсир чораларини кенгроқ қўлласинлар.

10. Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигига мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисидаги таклифларни бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

11. Вазирлар Маҳкамаси ушбу Фармоннинг амалга оширилиши устидан назоратни таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 9 август.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ АТАЛГАН ДИЁР,

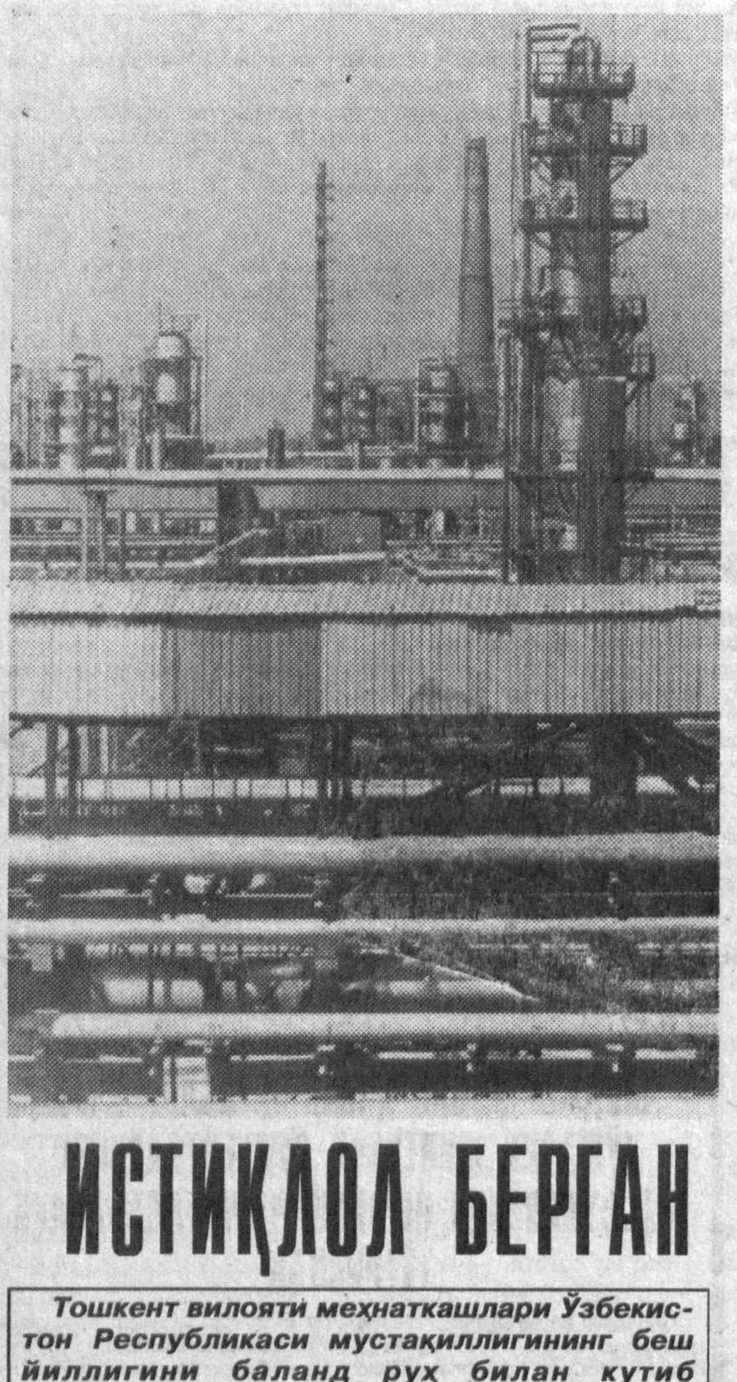

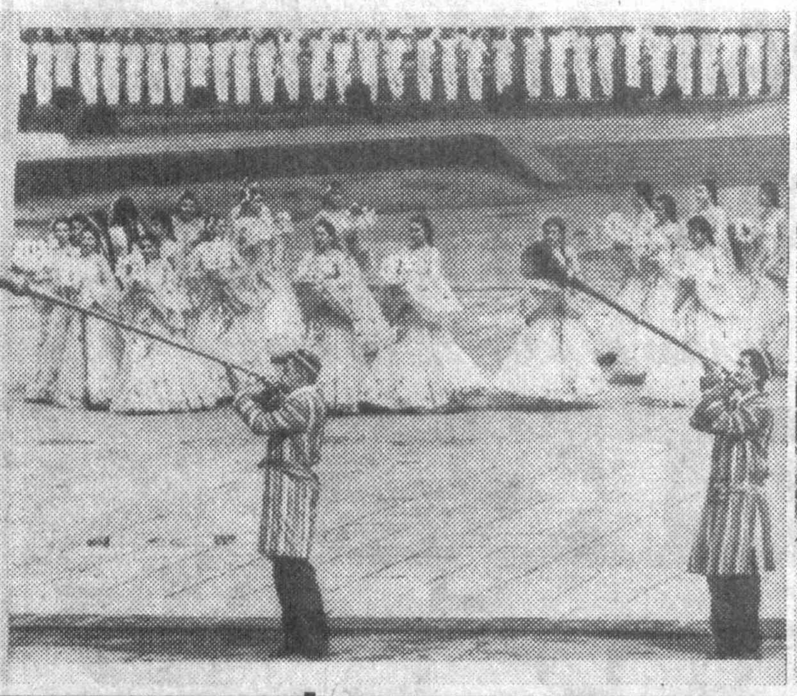

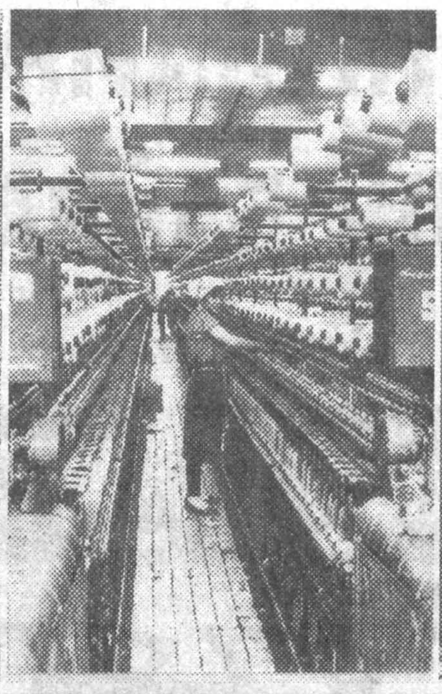

ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН САМАРА

Тошкент вилояти меҳнаткашлари Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллигини баланд руҳ билан кутиб олмоқдалар. Ўтган йилларда амалга оширилган иқтисодий ислоҳотлар халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида салмоқли самаралар берди.

Фақат 1995 йилнинг ўзида қишлоқ жойларида кундалик эҳтиёж моллари ишлаб чиқарадиган ҳамда мева ва сабзавотни қайта ишлайдиган 280 та кичик корхона, цех ва линиялар барпо этилди.

Давлат корхоналарининг 80 фоизи мулк шаклини ўзгартирди. Ишлаб чиқаришнинг пасайиши тўхтатилиб, маҳсулот етиштириш кўпайди. Вилоят пўлат, прокат, кўмир, минерал ўғитлар, қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришда юқори натижаларга эришди. Кўп укладли иқтисодиёт қарор топа бошлади.

Ҳозир вилоятда рўйхатга олинган 10 мингдан зиёд корхона, шу жумладан, 3700 дан ортиқ хусусий, 4370 та кичик, 1260 та деҳқон- фермер хўжалиги, 360 та акционерлик жамияти фаолият кўрсатмоқда. 80 дан зиёд қўшма корхона чет эл инвестицияси билан ишламоқда. Вилоят корхоналари жаҳоннинг 25 мамлакати фирмалари билан муваффақиятли ҳамкорлик қилаётир. Айниқса, АҚШ, Германия, Исроил, Хитой, Туркия фирмалари билан яхши алоқа ўрнатилган.

Бироқ пойтахт вилоятининг иқтисодий салоҳияти ҳали тўла ишга солинган, деб бўлмайди. Шу боис бугунги кунда асосий эътибор замонавий технологияларни жорий этишга, қайта ишлаш корхоналари сонини кўпайтиришга, талаб катта бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кучайтиришга қаратилмоқда. Бу соҳада дастлабки қадамлар қўйилди. Яқинда Олмалиқ кон-металлургия комбинатида йилига 1200 тонна махсус сим ишлаб чиқарадиган замонавий технологик линия ишга туширилди. Ангрендаги «Промкартонторг» акционерлик жамиятида эса йилига 10 минг тонна целлюлоза ишлаб чиқарадиган янги қувватлар маҳсулот бера бошлади.

Бекободдаги «Ўзметкомбинат» акционерлик ишлаб чиқариш бирлашмасида ишни тўхтатмаган ҳолда реконструкциялаш амалга оширилмоқда.

Электр пўлат қуйиш цехи тубдан янгилангач, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури кўпаяди ва халқаро андозалар даражасига кўтарилади. Шунингдек, бирлашмада экология масаласи ҳам тўла ҳал этилади.

Қишлоқ хўжалигида хусусийлаштириш тадбирлари жадал давом эттирилмоқда. Вилоятда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг 92 фоизини нодавлат сектори тайёрлаб бераётир. Бугунги кунга келиб деҳқон-фермер хўжаликлари сони икки мингдан ошиб кетди. Мулк шаклининг ўзгаргани ер майдонларидан юқори самара билан фойдаланиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш имконини берди.

Вилоят ҳокимлиги қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантиришнинг махсус дастурини ишлаб чиқди. Унга мувофиқ 2000 йилгача 14 минг ўринли мактаблар, 50 та қишлоқ даволаш муассасалари қурилади. Шу йилнинг ўзида 6 та мактаб ҳамда 5 та қишлоқ даволаш муассасаси бунёд этилиб, ишга туширилади.

Қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастурида аҳолини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашга кенг ўрин берилган. 2000 йилгача 511 километр водопровод қувурлари, 1700 километр табиий газ магистрали тортилади. 1996 йилда барча молиявий манбалар ҳисобидан 530 километр газ ва 74 километр водопровод тармоқлари ишга туширилади.

Бир сўз билан айтганда, пойтахт вилоятида иқтисодий ислоҳотлар кўлами бир маромда кенгайиб ва чуқурлашиб бормоқда. Бу мустақиллик берган эркинлик ва имкониятлар самарасидир.

БАРҚАРОРЛИК, ОСОЙИШТАЛИК – КАТТА НЕЪМАТ

Бўстонлиқ туманида 50 дан зиёд миллат вакиллари тинч-тотув яшамоқда. Бу ислоҳотларни муваффақиятли амалга оширишнинг қатъий гаровидир.

Туманнинг ўзига хос жиҳатлари кўп. Шулардан бири бу тоғли ўлкада бир неча асрдан бери турли миллат вакилларининг дўст ва иноқликда яшаб меҳнат қилаётганлигидир. Айниқса, кейинги беш йил ичида туман ҳаётида катта ўзгаришлар юз берди. Ўзбекистоннинг мустақилликка эришгани йўқолиб бораётган халқ анъаналари ва фойдали урф-одатларнинг қайта туғилишини таъминлади. Бу ҳақда бўстонлиқликларнинг ўзлари шундай ҳикоя қилишади.

Турсуной ҚОЗОҚОВА, туман ҳокимининг муовини:

— Туманимиз аҳолисининг кундалик ҳаёти маданий-оммавий ва спорт тадбирларига бой. Уларда кекса-ю ёш ҳавас ва иштиёқ билан қатнашади. Турли миллат вакилларидан ташкил топган ижодий жамоаларнинг чиқишлари айниқса, қизиқарли ва мароқли ўтади. Ўзбек, қозоқ, тожик, рус, корейс, татар, қирғиз вакилларидан иборат бадиий ҳаваскорларнинг концертлари доимо гавжум бўлади. Бундай тадбирларнинг кўп миллатли туман аҳолиси ўртасида тинч-тотувликни барқарорлаштиришини ҳисобга олган туман ҳокимлиги миллий фольклор-этнографик, ашула ва рақс жамоаларини ривожлантиришни ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда ва рағбатлантирмоқда.

Янгиланиш, яшариш байрами «Наврўз» бизда ҳар бир оила, маҳалла, қишлоқ ва ниҳоят, Ғазалкент шаҳрида тантанали нишонланади. Бундай кунда кексаларга, ёлғиз қарияларга, ногиронларга, кўп болали ва кам таъминланган оилаларга алоҳида ҳурмат бажо келтирилиб, моддий ёрдам кўрсатилади.

Туманимизда бирорта қишлоқ йўқки, уруш қатнашчилари бўлмиш ўзбек, қозоқ, тожик, рус ўғлонлари хотирасига ёдгорлик ўрнатилмаган бўлсин.

Меҳмонқул МИРЗАҚУЛОВ, туман қозоқ маданият маркази раиси:

— Бўстонлиқ туманида 40 мингга яқин қозоқ миллатига мансуб аҳоли истиқомат қилади. Ўзимизнинг миллий маданиятимизни ривожлантиришимиз, ўқиб ишлашимиз, ўз урф-одатларимизни бажо келтиришимиз учун ҳамма зарур шарт-шароитлар яратилган.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, мамлакатда ҳукм сураётган ҳамжиҳатлик, тинчлик ва барқарорлик мустақил республика эришган энг муҳим ютуқлардан биридир, дея жуда тўғри таъкидлади. Мен қишлоқларда тез-тез бўлиб, дўстлигимиз ришталарининг нақадар чуқур ва мустаҳкам эканлигини ўз кўзим билан кўраман. Зеро, биз ўзбек ва қозоқларнинг тилимиз, дилимиз бир. Шу боис байрам тантаналарида ҳам, яратувчи меҳнат жабҳаларида ҳам доимо биргамиз, елкадошмиз.

Зайдулла САТТОРОВ, «Ғазалкент» агрофирмаси бош ҳосилоти:

— Ислоҳотлар шарофати билан аграр секторда кейинги йилларда катта ўзгаришлар юз берди. Деҳқон-фермер ассоциациялари тузилди, ер ўзининг ҳақиқий эгасини топди. Энди у ўз меҳнатининг пировард натижасидан амалда манфаатдор кишилар қўлида.

Барча деҳқонлар ягона мақсад йўлида меҳнат қилишаяпти. У ҳам бўлса, қишлоқ экинларининг ҳамма турларидан мўл ҳосил етиштиришдир. Туман далалари, боғ ва токзорларида бу йил ҳосил мўл. Бу ноз-неъматларни қайта ишлайдиган корхоналар кўпаймоқда, савдо ва маиший хизмат тармоқлари кенгаймоқда.

Ҳозир тумандаги ҳамма қишлоқ ва посёлкаларда мустақилликнинг беш йиллиги байрамига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Тўғри, қийинчилик ва муаммолар, камчилик ва нуқсонлар ҳам йўқ эмас. Аммо булар вақтинчалик, холос. Биз ислоҳотларнинг муваффақият билан якунланишига ишонамиз.

БЕКОБОДЛИКЛАР БЎШ КЕЛИШМАЯПТИ

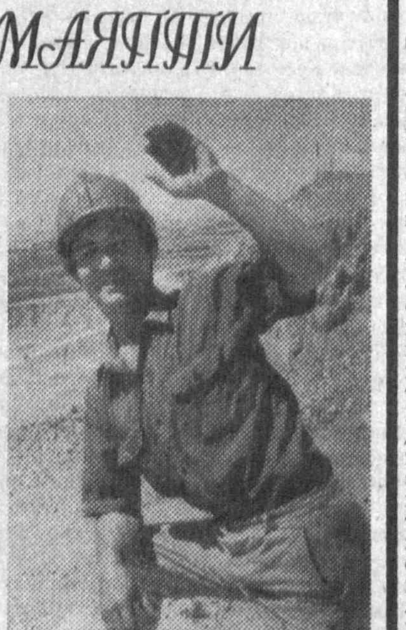

«Бекободцемент» корхонаси жамоаси республика мустақиллигининг беш йиллигини муносиб кутиб олаяпти. Маҳсулот ишлаб чиқариш режаларини ошириб бажараётган илғорлар ёшларга намуна бўлишаяпти.

Суратларда: (чапдан) ишчилар Х. Ҳудоёров, Ш. Эгамбердиев, Ш. Умарова, Т.Турдиматов; (пастда)экскаваторчи Х. Юсупов.

В. Баскаков олган суратлар.

Диққат, янгилик!

«КЕТГУТ»... ЎЗБЕКИСТОНДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАДИ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам яққол намоён бўлмоқда. Истиқлол шарофати билан аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йўлида хайрли ишлар амалга оширилаяпти. Илгари четдан ташиб келтириладиган кўпгина тиббиёт жиҳозлари, дори-дармонлар эндиликда ўзимизда тайёрланмоқда. Бу борада жаҳонга машҳур хорижий фирмалар билан яқин ҳамкорлик қилиш муҳим аҳамият касб этаётир. Республикамиз мустақиллигининг 5 йиллиги арафасида Қибрай мавзесида барпо этилган «Кетгут-Силк» заводини тўла қувват билан ишга тушириш мўлжалланмоқда. Ушбу завод қайси соҳага ихтисослашган ва у, асосан, қандай фаолият тури билан шуғулланади? «Кетгут-Силк» акциядорлик жамияти бошқарувининг раиси М. МИРСОАТОВ билан ана шу мавзуда суҳбатлашдик.

— Мирсоат Мирсодиқович, биласиз, кичик бир цехни ишга туширишнинг ҳам талайгина машаққатлари бор. Шундай экан, йирик заводни барпо этиш, ҳарқалай, осон бўлмагандир. Айтинг-чи, «кетгут» дегани ўзи нима ва у қандай мақсадларда ишлаб чиқарилади?

— Кетгут — бу жарроҳликда қўлланадиган махсус ип. Жарроҳлик операцияси ўтказилгач, инсон танасининг ички аъзолари ана шундай ип билан тикилади ва у маълум вақтдан кейин сўрилиб кетади. Кетгут қўйнинг ингичка ичагидан тайёрланади. Яқин пайтгача биз уни Россиянинг Қозон шаҳридан олардик. Бунинг учун Ўзбекистондан қўй ичаклари Қозон шаҳрига жўнатилар эди. Тиббиёт эҳтиёжлари республикамизда кетгут заводини қуриб ишга туширишни тақозо этди, десам янглишмайман. «Тибмаҳсулот» фирмаси (собиқ «Ўзтибтехника» бирлашмаси) президенти Саидикром Аҳроров бу борада алоҳида ғайрат ва ташаббус кўрсатди. Завод республика Соғлиқни сақлаш вазирлигининг бевосита ёрдами билан барпо этилди. Унинг таъсисчилари — «Тибмаҳсулот» фирмаси, «Медиз» шприц заводи, Тошкент шаҳар «Тибтехника» ишлаб чиқариш-савдо корхонаси, Россиянинг «Биопрепарат» акциядорлик жамияти ҳамда «Альянс» қўшма корхонасидир. Аниқроқ айтадиган бўлсак, республика хўжалик ҳисобидаги «Медимпекс» ташқи савдо бирлашмаси Туркиянинг «Доусан» фирмаси билан шартнома тузиб, 1 миллион 525 минг долларга асбоб-ускуна ва зарур қурилмаларни сотиб олди. Қурилиш ишлари лойиҳаси Тошкент шаҳар «Тибтехника» корхонасида тайёрланди.

Хабарингиз бор, ҳозирги кунда пул билан боғлиқ банк операцияларини амалга ошириш анча қийин. Пулсиз эса бирон бир ишни бажариб бўлмайди. Таъсисчиларимиз кўмагида Туркиядан «ноу-хау» (ошкор этилмайдиган янгилик) сотиб олдик ва уларнинг технологияси асосида маҳсулотнинг дастлабки намуналарини ишлаб чиқардик. Ҳозиргача 20 миллион сўм маблағ сарфланди. Лекин ҳали қилинадиган ишларимиз талайгина.

— Маҳсулот учун хомашёни қаердан олаяпсизлар?

— Юқорида айтиб ўтганимдек, бизга асосан қўйнинг ингичка ичаги керак бўлади. Бу халқ тилида «аччиқ ичак», дейилади. Ичакларни республика «Ўзгўштсаноат» бирлашмасига қарашли 8 та гўшт корхоналаридан олаяпмиз. Бу албатта, етарли эмас. Кейинги пайтда қўйлар кам сўйиляпти. Яширишнинг ҳожати йўқ: корхоналардан олинаётган ичакларнинг нархи анча баланд, сифати эса талаб даражасида эмас. Сабаби — ичаклар ҳўллигича тузлаб қўйилади. Натижада улар иссиқ кунда тез бузилиб қолаяпти. Бизга эса яхшилаб қуритилган, пишиқ ичаклар керак. Республика Молия вазирлиги завод учун маблағ ажратиб берганида, ичакларни аҳолидан ҳам сотиб олиш мумкин бўларди.

Яна бир масала. Тайёр маҳсулотларни аввал кичик полиэтилен халталарга, кейин қутиларга жойлаш керак. Игналар махсус эритмаларда зарарсизлантирилади. Ана шу қоғоз, полиэтилен, махсус эритма ҳамда ўта зарур бўлган этилен оксиди гази хориждан олинади. Жамиятимиз учун ҳозирча валюта ҳисоби очилмаган. Умид қиламизки, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги лицензия берса, бу муаммо ҳам ўз-ўзидан ҳал бўлади.

— Бозор талаби шундайки, ишлаб чиқарилган маҳсулот, албатта сотилиши керак. Республикамиздаги тиббиёт муассасаларининг кетгутга бўлган эҳтиёжи қанча? Бу вазифани тўла уддалаш мумкинми?

— Мумкин. Мамлакатимиз шифо масканлари учун йилига 1,5 миллион погон метр кетгут зарур. Завод эса бир йилда 3 миллион погон метр маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Шундан 1,5 миллиони кетгут, қолган 1,5 миллиони эса тананинг устки қисмидаги жарроҳлик операциялари учун ишлатиладиган ипак ҳамда нотабиий иплардир. Ипак ипларни Бухородан олиб келаяпмиз.

Ҳозирча 25 минг погон метр кетгут ишлаб чиқардик. Дастлабки маҳсулотларимиз Соғлиқни сақлаш вазирлиги орқали «Медиз» заводи лабораторияси, республика жарроҳлик маркази, Тошкент давлат тиббиёт олийгоҳининг 2-клиник касалхонаси, республика ортопедия-травматология илмий-текшириш институти ҳамда республика дори-дармон стандартизацияси лабораториясида синовдан ўтказилди. Натижа жуда яхши.

— Нима деб ўйлайсиз, Ўзбекистон кетгутини чет мамлакатлар ҳам харид қилишармикан?

— Ҳозир биз 8 хил кетгут ишлаб чиқараяпмиз. Кейинроқ, завод юқори қувватга эришгач, маҳсулотимизни чет элларга ҳам сотиш ниятимиз бор. Биз билан битим тузган «Доусан» фирмасининг маҳсулотлари жаҳон андозаси талабларига тўла жавоб беради. Ўзбекистон кетгути ҳам ундан қолишмайди, албатта. Қолаверса ишчи-хизматчиларимизда тажриба ва малака етарли.

Ўтган йили корхона ҳисобидан 8 киши бир ой Туркияда бўлиб, «Доусан» фирмаси иш тажрибасини ўрганиб қайтишди. Бош муҳандис Борис Хаимов, кимёгар Раиса Мельникова, Дилфуза Эргашева, Барно Алматова, Наталья Краснова, Людмила Краснова ва бошқалар ўз касбининг ҳадисини олишган. 4-разрядли бу ходимларимиз ҳозир янги келганларга иш ўргатишяпти. Шунингдек, туркиялик мутахассислар ҳам бу ерда тез-тез бўлиб, тажрибалари билан ўртоқлашиб турадилар.

— Бугунги иқтисодий қийинчиликлар даврида хомашё етишмаслиги ёки бошқа сабаблар билан завод фаолиятининг тўхтаб қолиш эҳтимоли йўқми?

— Бу ўзимизга боғлиқ. Албатта, ҳар хил вазият бўлиши мумкин. Шуни назарда тутиб, асосий таъсисчимиз «Тибмаҳсулот» фирмаси ҳамда завод мутахассислари билан биргаликда ички имкониятларни излаяпмиз. Корхонанинг тўла қувват билан, тўхтовсиз ишлашини таъминлаш олдимизда турган муҳим вазифадир. Зеро, у республикамизда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, аҳоли саломатлигини яхшилаш мақсадларига хизмат қилади.

Рихсиниссо УСМОНОВА суҳбатлашди.

«БЎЗСУВ»ЛИКЛАР РЕЖАСИ

Далаларда ғарқ пишиқчилик. 860 гектар майдонда деҳқончилик қилаётган «Бўзсув» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси ҳар куни эл дастурхонига тонна-тонналаб ширин-шакар мевалар, қовун-тарвуз, сабзавот маҳсулотлари етказиб беряпти. 31 гектар майдондан уруғлик пиёз, 40 гектар ердан карам йиғиштириб олиниб, ўрнига «голланд» навли картошка экиб бўлинди. 251 гектар майдондан ўриб-янчиб олинган 1004 тонна буғдойнинг 600 тоннаси уруғлик учун дон маҳсулотлари базасига топширилди.

Яқинда хўжаликда мустақиллик байрамига тайёргарлик масаласига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Уюшма раиси Алишер Ғаффоров бу борада олиб борилаётган ишлар ҳақида ахборот берди.

Шу кунларда хўжаликда 70 гектар ерда етиштирилган помидор ҳосилини йиғиб-териб олиш авжида. Сафарбек Темирбеков, Самиддин Муталиев, Улуғхўжа Назирхўжаев, Нурхўжа Назирхўжаев раҳбар бўлган фермер хўжаликларида ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб ҳосил топширияпти. Улар қисқа вақт ичида 300 тонна помидорни териб олдилар. Жамоа аъзолари мустақиллик байрами кунигача 2121 тонна помидор етказиб бериб, режани бажаришга қарор қилдилар.

Аваз АЛИМОВ, Зангиота тумани.

«ЮРТНИ БИЛАЙ ДЕСАНГ, БОЗОРИНИ КЎР»

Олмалиқ шаҳрига киришингиз билан шарқона меъморчилик усулида қурилган янги объектлар мажмуига кўзингиз тушади. Бу — яқинда қуриб битказилган «Ойдин» деҳқон бозори.

Ҳамма ерда бўлганидек, Олмалиқда ҳам ислоҳотлар чуқур илдиз отиб, хусусий дўконлар, кичик ва қўшма корхоналар, акционерлик жамиятлари, якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчилар кўпайиб бораяпти. Бу йирик савдо мажмуаларини барпо этишни талаб қилади. Шу боис шаҳар ҳокимияти қадимий ўзбек меъморчилиги услубида бозорлар қуриш учун кенг имкониятлар яратмоқда.

Ҳозирча «Ойдин»нинг биринчи навбати ишга туширилди. Бу ерда 400 киши қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилиши мумкин. Тадбиркорлар ўз маблағларига қурган 104 та дўкон ҳам бозор ансамбли билан уйғунлашиб кетган. Бозор пештахталари турли хил маҳсулот ва молларга тўлгач, рақобат бошланиб, нарх-наво ҳам аста-секин пасайиб бораяпти.

— Яқин вақт ичида «Ойдин»нинг иккинчи навбатини ҳам қуриб ишга тушурамиз, — дейди «Олмалиқ бозори» акционерлик жамияти бошқаруви раиси Чинпўлат Ёқуббеков. — Бу ерга нафақат Оҳангарон, Пискент, Ўрта Чирчиқ туманлари, балки Фарғона водийсидан ҳам деҳқонлар ўзларининг дала ва боғларида етиштирган ноз-неъматларини олиб келишади. Юкларини катта машиналарда келтирган деҳқонлар учун махсус сақлаш камералари хизмат қилади. Хоҳловчиларга маҳсулотларини машинанинг ўзида туриб сотишлари учун шарт-шароитлар яратилган.

ИСТИҚЛОЛ НУРИДАН ЗАФАРЛАРГА ЁР!

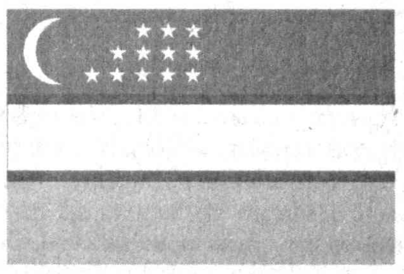

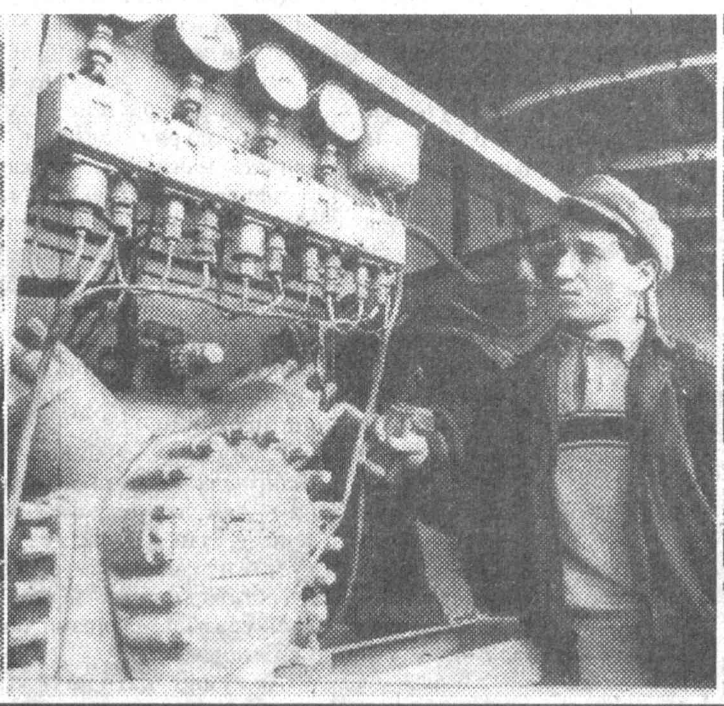

Мулкдорлар

ҲАРАКАТДА — БАРАКАТ

Пискент туманидаги «Ўзбекистон» ёпиқ акционерлик жамияти икки йил бурун вилоятда энг қолоқ хўжаликлардан бири эди. Экинлар ҳосили пасайиб, техника базаси ночор аҳволга тушиб, одамларнинг қўли ишга бормай қолганди.

Хўжаликка ислоҳотларнинг туб мазмун-моҳиятини яхши англаб етган Бектой Усмонов раҳбар бўлиб келгач, аҳвол бутунлай ўзгарди.

— Президентимиз Олий Мажлиснинг тўртинчи сессиясида қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилиш, бу тармоқни қайта оёққа турғазиш ва ривожлантириш Ўзбекистон иқтисодиётини мустаҳкамлашнинг асосий омили ва манбаидир дея жуда тўғри таъкидлади, — дейди Б. Усмонов. — Бу вазифани амалга ошириш учун ҳамма зарур ҳуқуқий асослар яратилган. Биз ҳам ана шу ҳуқуқий асосга таяниб, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигини ёпиқ акционерлик жамиятига айлантирдик. Натижада, ҳар бир акционер мулк эгасига айланиб, меҳнат улушига яраша даромад оладиган бўлди. Мана энди ким кўп маҳсулот етиштирса, мўмай даромад ўшаники бўлаяпти.

Ҳозир хўжаликда сертификат тизими жорий этилган. У ҳар бир акционернинг пай ёки улушини, унинг иш стажи ёки малакасига қараб бал тизими бўйича аниқлаб беради. Меҳнаткаш ўзининг пай миқдорига яраша хўжаликнинг пировард даромадидан ўзига тегишли фоизни олаверади.

Хўжалик бир неча ўн йиллардан бери узум етиштиришга ихтисослашган. Ҳосил берадиган боғлари 286 гектарга етди. Бу йил токзорларда ҳосил мўл, гектаридан камида 120 центнердан сифатли узум йиғиштириб олиш имконияти бор. Ушбу маҳсулотнинг бир қисми хўжаликнинг вино заводида қайта ишланади. Бу ерда асосан «Баян-Ширей» виноси ва «Ўзбекистон» портвейни тайёрланади.

Кези келганда шуни ҳам таъкидлаш жоизки, бу ердаги вино усталарининг маҳсулоти 1958 йили Брюссель шаҳридаги халқаро кўргазманинг олтин медалини қўлга киритган эди. Ҳозир ҳам маҳаллий винонинг ўша кезлардаги шуҳратини тиклаш, ташқи бозорга чиқиш ва бемалол рақобатлашиш учун ҳамма имкониятлар бор.

Бугунги кунда хўжаликнинг олма, ўрик, олча, олхўри боғларида ҳам ҳосил мўл. Бу йил 3 гектар майдонда янги ўрикзор барпо этилиб, «абрикос» нави кўчатлари ўтқазилди.

Ҳар йили сабзавот ва картошкадан ҳам мўл ҳосил етиштирилади.

— Шу боис бизнинг навбатдаги энг долзарб вазифамиз ўзимизнинг мева-сабзавот комбинатимизни барпо этишдир, — дейди раис. — Уни қуриб битказгач, дала ва боғларимизда етиштирилган маҳсулотларимизнинг бир қисмини узоқ асраш имконига эга бўламиз. Чунки комбинатимизда замонавий совуқхоналар бўлади. Яқинда эса ўзимизнинг мева қуритиладиган цехимиз вужудга келади. Ана шунда машаққатли меҳнат эвазига етиштирилаётган ноз-неъматларнинг бир қисми нест-нобуд бўлишига бутунлай чек қўйилади. Қолаверса, Олмалиқ ва Пискент шаҳарларида янги узилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилувчи фирма дўконларимиз бор. Ҳадемай, Тошкентда ҳам шундай дўконлар очамиз.

Хўжаликда соф фойда келтирадиган ҳамма имкониятларни ишга солишга ҳаракат қилинмоқда. Бозор муносабатлари шароитида бусиз мумкин эмас. Ҳар қандай сарф-харажат нафақат ўзини қоплаши, балки фойда ҳам келтириши керак. Акс ҳолда меҳнаткашнинг бири икки бўлмайди, турмуши фаровонлашмайди. Бинобарин, хўжаликда табиий газ ва водопровод сувининг борлиги, ҳаммом, ошхона, чойхоналарнинг етарли эканлиги хўжаликнинг даромади ҳисобига бўлаяпти. Қолаверса, гузар қурилаяпти.

Бу ерда бозор ва қатор дўконлар барпо этилади.

Акционерлик бирлашмаси раҳбарлари эндиликда янги режалар ҳақида ўйламоқдалар. Асосий мақсад — аҳолининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш. Бу, сўзсиз, рўёбга чиқадиган режалардир. Қишлоқда ислоҳотнинг бориши шундан далолат бериб турибди.

Ушбу соврин Шарқ тараққиёти ташкилоти томонидан таъсис этилган бўлиб, Шарқ мамлакатлари иқтисодиётини тубдан ўзгартириш дастурлари ва лойиҳаларини маблағ билан таъминлашга қаратилган «Электрохимпром» жамоаси рақобатбардош даражада сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, шунингдек, Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантириш ва унинг жаҳон интеграциясига қўшилишини таъминлашда фаол иштирок этганлиги учун ана шу нуфузли халқаро совринга сазовор бўлди.

«ОЛТИН ГЛОБУС»

Чирчиқдаги «Электрохимпром» корхонаси ана шундай халқаро совринга сазовор бўлди

Замонавий технологиялар ўзлаштирилиб, ишлаб чиқариш мунтазам такомиллаштирилиб борилаётгани боис корхона маҳсулотларига яқин ва узоқ хорижда талаб ошиб бормоқда. Бу ерда ишни жаҳон бозори талабларини ҳисобга олган ҳолда қайта қуришга эришилди. Республика парламенти қабул қилаётган қонуний ҳужжатлар ҳам ана шундай корхоналар сафини кенгайтиришга қаратилган. Ўзбекистон Президентининг яқинда эълон қилинган «Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш ва улар-

нинг фаолиятини рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ҳам бу борада ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Зеро, у республиканинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлашга ва жаҳон иқтисодиётига интеграцияни кучайтиришга йўналтирилган.

«Электрохимпром»га «Олтин глобус»нинг тантанали топширилиши мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган бозор ислоҳотлари йўлининг бутун дунёда эътироф этилаётганининг яна бир исботидир.

«БЕТОНИНВЕСТ»ДА ШУНДАЙ ОДАМЛАР БОР

Олмалиқда бўлсангиз, бу корхона жамоасининг залворли меҳнати ҳақида кўп илиқ гапларни эшитишингиз мумкин. Темир-бетон конструкциялари ва деталлари шаҳарда қад кўтарган деярли барча иншоотларда ишлатилган. Олмалиқнинг бугунги қиёфасида «Бетонинвест» ҳиссадорлик жамияти ишчи-хизматчиларининг муносиб ҳиссаси бор.

Корхона тарихининг гувоҳлари бўлган фахрийлар ҳамон жамоа сафида ишламоқдалар. Уларнинг тажрибалари ишлаб чиқаришда асқотмоқда, ёш касбдошларини тарбиялашда ёрдам бермоқдалар. Арматура тайёрловчи Носиржон ака Тешабоев ана шундай инсонлардан бири. У қирқ беш йилдан бери корхона бағрида. Ҳар қандай қийинчиликлар юзага келганида ҳам, бошқа корхоналар мўмай иш ҳақи таклиф қилишганида ҳам қадрдон заводини тарк этиш фикри бирор марта ҳам унинг хаёлига келмади. Носиржон ака ҳар куни ўнлаб квадрат метр турли ҳажмдаги темир-бетон конструкцияларнинг «қовурғалари»ни тайёрлайди. Конструкциянинг мустаҳкам бўлиши биринчи навбатда унинг жимжимадор арматурасига боғлиқ. Шу туфайли улар пухта, белгиланган ўлчамда бўлиши лозим. Арматура шу фахрий ишчи қўлидан чиққан бўлса бас. Уни ўлчаб кўрмасдан ҳам устига бетон қоришмаси қуйиб юборилади. Бетончи Иброҳим ака Жўраев ҳам эсини танибдики, шу корхона жамоаси сафида меҳнат қилмоқда. Яқинда сарҳисоб қилиб кўрилганида иш стажи қирқ йилдан ошиб кетганлиги маълум бўлди. Шунча муддат давомида бир касбда, яна ниҳоятда оғир ва машаққатли бетончи бўлиб ишлаш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Бунинг учун қанчадан қанча сабр-тоқат, ирода керак. Иброҳим акада эса шундай хислатлар тўла мужассамлашган.

Жамоанинг ғурури бўлиб қолган бундай меҳнатсевар ишчилар, муҳандис-техниклар номини яна кўплаб келтириш мумкин. Оддий ишчидан бош технолог лавозимигача кўтарилган Зайнаб Вагапова, ўттиз саккиз йилдан бери кўз очиб кўрган жамоаси сафида ишлаётган Валентина Пустинникова, Раҳимжон Асроев, Мавлуда Матқобиловалар шулар жумласидандир.

Собир МАҲМУДОВ.

Янги Ангрен ГРЭСининг тиббиёт бўлими замонавий ускуналар билан жаҳозланган. Шифокорларнинг ишлашлари учун барча қулайликлар муҳайё.

Суратда: даволаш хонасида.

В. Баскаков олган сурат.

«ФЕРУЗА» ва «ТИКЛАНИШ»

Янгийўлдаги Алишер Навоий номли маданият ва истироҳат боғида «Феруза» ресторани ва шинам дўкон очилди.

Бу янги савдо корхоналари «Тикланиш» фирмасига қарашли. Фирма илгари аҳолига фақат қурилиш соҳасида хизмат кўрсатарди. Мўмай даромад ўз фаолиятини кенгайтириш имконини берди. Энди тадбиркорлар ўз сармояларини хизмат кўрсатишнинг бошқа соҳаларига ҳам йўналтирмоқдалар.

УЧ ОҒА-ИНИ... ФЕРМЕРЛАР

Бундан тўрт йил илгари Чиноз туманидаги Абдураҳим Абдукаримов деҳқон-фермер хўжалигига асос солинган пайтда вазият анча мураккаб эди. Фермер бўламан, деб асоссиз ҳовлиққанларнинг кўпчилиги инқирозга учради. Аммо уч ака-ука Абдукаримовлар ҳамма синовлардан муваффақиятли ўтишди. Бу ҳақда Абдураҳим шундай ҳикоя қилади:

— Биз айримлар хомхаёл қилганидек, фермерликни ҳавас қилиб эмас, келажак ҳаётимизнинг замини бўлишига ақлимиз етиб, дадил киришдик. Чунки биримиз иқтисодчи, иккинчимиз биолог, учинчимиз муҳандис эдик. Бу касбларсиз фермер хўжалигини тузиб, оёққа турғазиб, ривожлантириб бўлмаслигини ўз тажрибамиздан яхши билардик. Шу боис «Гулзоробод» жамоа хўжалигининг фермаси ўша пайтларда хўжасизлик оқибатида ночор аҳволга тушиб қолганига қарамай, уни қайта оёққа турғазишга астойдил жазм этдик.

Қолаверса, деҳқон-фермер хўжаликлари учун шарт-шароитлар яратиб беришга оид Президентимиз Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари бизга жуда қўл келди. Ишни бошидан пухта қилдик. Билардикки, фермерлик маълум вақтгача соф фойда келтирмайди, яъни ўзини тикланиш даври бўлади.

Ҳозир бизнинг хўжалигимиз учун бу гаплар ўтмишга айланди, дейиш мумкин. Сигирларимиз сутини кўпайтирдик, бўрдоқиларни жадал семиртиришни йўлга қўйиб олдик. Фақат зотли молларни парвариш қиламиз. Ўн гектар ерда ғалла етиштирдик, саккиз гектар майдондаги ғўзамиз дуркун ривожланиб мўл ҳосил тўплаяпти.

Ўзимизнинг иккита тракторимиз, иккита юк машинамиз бор. Аммо бу — кам. Бошқа зарур техника воситаларини сотиб олишни эса ҳозирча даромадимиз кўтармайди. Лекин бугун бўлмаса эртага, албатта, янги молхоналар, қайта ишлаш кичик корхоналари қурамиз. Ўшанда колбаса, қаймоқ, пишлоқ, сузма, кефир ишлаб чиқариб савдога чиқариш имконига эга бўламиз. Президентимиз фармонлари ва ҳукумат қарорлари бу борада бизга ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади.

Биз ўз фаолиятимизда кўриб, ишонч ҳосил қилдикки, биринчи йилиёқ хамёнга тушган озгина даромаддан ҳовлиқиб, бугунги ҳаётини ўйлаб қоладиган фермер узоққа боролмайди. Аксинча, бугун топган бир сўмини эртага икки сўм бўлиб қайтиб келадиган қилиб сарфлайдиган фермер ўзини ҳам, давлатни ҳам бой қиладиган замонавий тадбиркор бўлиб етишади.

Келажак фермерларники эканлигига қатъий ишонаман. Зеро, улар ҳозирданоқ республиканинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Қисқа сатрларда

ТОК ЗАНГИЮ ҒЎЗАПОЯДАН

Чиноз туманида ДВП (ёғоч-толали плита) ишлаб чиқарадиган корхона қуриб битказилди.

Янги корхона пахта тозалаш заводи базасида барпо этилди. Ускуналар ХХРдан олиб келинди. Монтаж ишларини ҳам хитойлик мутахассислар бажардилар.

Хомашё масаласи аввалдан ҳал этилган. Корхона ДВПни маҳаллий ғўзапоя ва ток зангларидан тайёрлайди.

СИФАТДА ГАП КЎП

Ангрен шаҳридаги «Промкартонторг» акционерлик жамияти ишлаб чиқариш қувватини оширмоқда.

Корхонада ишлаб чиқарилаётган қат-қат картон идиш, маҳсулот ўраладиган қоғоз, елимланган картон, силикат елими каби ўнлаб хил маҳсулотларга талаб катта. Чунки бу ерда ўрнатилган янги ускуналар маҳсулот сифатини анча оширди.

Акционерлик жамияти Марказий Осиё мамлакатлари ва Россия билан амалий алоқаларни кенгайтирмоқда. МДҲ мамлакатларидан мавоза усулида металлом, ёғоч-тахта, технологик ускуналар келтирилмоқда.

КАРБИД ЧИҚАРИШЯПТИ

Янгийўл шаҳридаги «Монтажсервис» хусусий корхонаси карбид ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Бирорта қурилишда карбидсиз иш битмайди. Бироқ ҳозирча, бир сменада 100 кило карбид ишлаб чиқарилмоқда. Бу шаҳардаги қурилиш ташкилотлари эҳтиёжини қондиролмайди, албатта. Шу боис корхона эгалари фойданинг бир қисмини ишлаб чиқаришни кенгайтиришга йўналтиришга қарор қилишди.

Шуниси диққатга сазоворки, карбид чиқарадиган ускуна маҳаллий саноат корхоналарида яратилди.

Тадбиркорлик

АСБЕСТ ЎРНИГА ...МИНЕРАЛ ПАХТА

Бозор муносабатлари шундай тамойилки, у бор имкониятлардан самарали фойдаланиб, маҳсулот сифатига путур етказмаган ҳолда таннархини арзонлаштиришга мажбур этади.

Шифер ишлаб чиқаришда асқотадиган энг зарур бутловчи хомашё асбест ҳисобланади. Республикамизда эса у йўқ ҳисоби. Шу боис «Оҳангароншифер» акционерлик жамияти раҳбарлари унинг ўрнини босадиган хомашёни излаб топиш устида изланмоқдалар. Асбест Қозоғистон ва Россиядан қиммат нархларда сотиб олинаётгани устига темирйўл орқали ташиб келиш ҳам кўп сарф-харажат талаб этаяпти. Бу эса шифернинг таннархини ошириб юбормоқда. Агар бозор кўтарса майли эдия...

Хуллас, изланиш ўз самарасини бера бошлади. Асбест ўрнига минерал пахта буюмлари, пахта тозалаш саноати чиқитимомиқдан фойдаланилмоқда. Бу хомашё турлари республикамизда сероб.

— Маҳаллий хомашёдан фойдаланиш натижасида асбестни қўллаш 50 фоизга қисқаради, — дейди акционерлик жамияти раиси Ураимқул Ирисқулов. — Бир тонна асбест 350-400 АҚШ долларига тушаётганини назарда тутадиган бўлсак, янги усул қанча иқтисодий самара келтиришини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас. Зеро, бозор муносабатлари ҳар бир сўмни ҳисоблашга мажбур этиши табиий.

Корхона узилишсиз, барқарор ишлаб турибди. Шифер чиқарадиган бешта линия, асбоцемент қувурлари тўхтовсиз маҳсулот бераяпти. Зеро, жамият аъзолари фақат бугунни ўйламай, келажакни кўзлашяпти, ишлаб чиқариш такомиллаштирилиб борилиб, ишбалармон шериклар кашф этилмоқда ва улар билан икки томонлама фойдали ҳамкорлик қилинмоқда.

Даромадга яраша буромад деганларидек, корхонада ижтимоий масалаларга ҳам иқтисодий имкониятлар даражасида эътибор берилмоқда. Мавоза усули қўлланилиб, ишчи-хизматчилар учун картошка, ун, ёғ, бошқа зарур озиқ-овқат маҳсулотлари келтирилиб тарқатилаяпти. Айниқса, кўп болали оилалар, пенсионерлар маъмуриятнинг диққат марказида. Уларга вақти-вақти билан моддий ёрдам кўрсатиб борилади. «Оҳангароншифер» болалар уйини ҳомийликка олиб, етим-есирларни кийим-кечак, пойабзал ва бошқа кундалик эҳтиёж маҳсулотлари билан таъминлаб турибди.

Бундан ташқари корхона ёнида йирик савдо мажмуи қурилиши ниҳоясига етказилаяпти. Бу ерда 12 та тижорат дўкони корхона ишчиларига ҳам хизмат қилиб, уларнинг вақтларини тежайди.

Маъмуриятнинг ўз жамоаси аъзолари ҳақида ҳар томонлама қайғураётганига яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Чунончи, корхона ўзининг макарон маҳсулотлари ва консерва цехига эга. Шишаларга минерал сув қуядиган линия ишлаб турибди. Ёрдамчи хўжаликда эса картошка, мева, сабзавот, гўшт ва сут етиштирилади. Тошкент денгизи қирғоғида ижарага олинган ҳордиқ чиқариш масканида жамоа аъзолари оилалари билан дам оладилар.

— Акционерларимиз йилнинг ҳар чорагида дивидент олиб турибдилар, — дейди У. Ирисқулов. — Бу эса уларни янада унумли ва сифатли ишлашга ундамоқда. Энди улар моддий фаровонлик ўз қўлларида эканлигини тўла тушуниб етдилар.

Қўшсаҳифани «Халқ сўзи» мухбири А. ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

• 1996 ЙИЛ — АМИР ТЕМУР ЙИЛИ

ЖАҲОН ТАРИХИДАГИ БУЮК СИЙМО

Шу кунларда соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллиги нафақат Ўзбекистонда, балки дунёнинг турли мамлакатларида ҳам кенг нишонланмоқда. Зеро, жаҳон тарихида муҳим ўрин тутган буюк соҳибқирон ва темурийлар қолдирган маънавий мерос башарият хазинасини бебаҳо ганжиналар билан бойитгандир.

Яқинда Хитой Халқ Республикасининг пойтахти Пекин шаҳрида «Амир Темур ва унинг жаҳон тарихидаги ўрни» мавзуида илмий конференция бўлиб ўтгани фикримизни яна бир бор тасдиқлайди. Ушбу анжуман ХХР ижтимоий Фанлар академияси, Шарқий Европа ва Марказий Осиёни ўрганувчи олимлар бутунхитой ассоциацияси ҳамда Ўзбекистоннинг Хитойдаги элчихонаси ҳамкорлигида ўтказилди.

Илмий анжуманда Хитойнинг жаҳон тарихи, этнография, Шарқий Европа ва Марказий Осиё институтларининг бир гуруҳ олимлари ва мутахассислари, бундан ташқари Пекин олий ўқув юртларининг вакиллари иштирок этди. Конференцияни шарқий Европа ва Марказий Осиёни ўрганувчи олимлар бутунхитой ассоциацияси вице-президенти, профессор Чжан Веньу очди. Унда Амир Темур ва темурийлар тарихини ўрганувчи таниқли олимлар сўзга чиқдилар. Хитойлик олимлар Марказий Осиё, хусусан, Ўзбекистоннинг бой ўтмишига қизиқиш кучайиб бораётганини, мамлакатимиз мустақилликка эришганидан сўнг бу қизиқиш янада ортганини алоҳида таъкидладилар.

Ўзбек халқининг кўп асрлик давлатчилик анъаналарига эгалиги ва қонунларга ҳурмат билан қараши бугунги кунда Ўзбекистон Республикасининг талай ютуқларга эришиши ҳамда мамлакат барқарорлигини таъминлашда муҳим омил бўлаётгани шубҳасиздир, деди профессор Чжао Чанцин.

Анжуманда сўзга чиққанлар жаҳон жамоатчилиги каби хитойликлар ҳам Амир Темур юбилейига катта аҳамият бераётганини айтиб, фан, маданият ва санъат ҳомийси бўлган соҳибқироннинг барқарор тинчлик ўрнатиш ҳамда халқаро савдо-сотиқ ва маданий алоқаларни ривожлантиришга қўшган ҳиссаси ҳақида тарихий манбалардан мисоллар келтирдилар.

Амир Темурнинг Хитой императорига йўллаган мактублари, Самарқандда Хитой элчиларининг қабул қилиниши ва соҳибқироннинг Хитой империяси пойтахтига элчи жўнатгани ҳақида маълумот берувчи тарихий манбалар топилгани барчада катта қизиқиш уйғотди. Таниқли профессор Лю Чжэнин мазкур маълумотлар Хитой императорлари Хун Ву ҳамда Юн Ло солномаларида баён этилганини таъкидлади. Хитой ижтимоий Фанлар академияси ҳамда этнография институти тарихий солномаларнинг мазкур маълумотлар битилган қисмидан олинган нусхаларини Ўзбекистон элчихонасига тақдим қилди.

Ушбу илмий анжуман икки мамлакат олимлари ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, Амир Темур ва темурийлар даври тарихини чуқурроқ ўрганишга хизмат қилиши таъкидланди.

* * *

Амир Темур Марказий Осиё халқлари маданияти ва санъати ривожига катта аҳамият берган улуғ ҳукмдор, давлат арбобидир. Шу боис соҳибқироннинг юбилейи аввало ушбу минтақадаги қардош халқлар томонидан муносиб кутиб олинмоқда. Жумладан, Қирғизистонда Амир Темур юбилейини мамлакат миқёсида кенг нишонлаш учун бир қанча тадбирлар белгиланган. Мамлакат ҳукумати бу ҳақда махсус қарор қабул қилган.

Қозоғистон Республикасида ҳам буюк бобомиз юбилейига катта тайёргарлик кўриляпти. Бу ерда «Амир Темурнинг Марказий Осиё халқлари тарихидаги роли ва ўрни» мавзуида илмий-амалий конференция ўтказиш режалаштирилган. Қозоғистон Маданият вазирлиги яқин орада Ўзбекистон элчихонаси билан ҳамкорликда «Амир Темур ва унинг даври» мавзуида кўргазма ташкил этади.

Қозоғистон делегацияси Ўзбекистонда ўтказиладиган юбилей тантаналарида иштирок этишга ҳозирлик кўраётир. Жанубий Қозоғистон вилоятининг Туркистон шаҳрида, Амир Темур фармойиши билан барпо этилган Аҳмад Яссавий мақбарасида юбилей тантаналари ўтказилади.

Қозоғистон ҳукуматининг байрамни мамлакат миқёсида кенг нишонлаш тўғрисидаги фармойишида ана шу каби тадбирларни ўтказиш белгиланган.

* * *

ЮНЕСКО 1996 йилни Амир Темур йили деб эълон қилгани, ушбу нуфузли ташкилотнинг Париждаги қароргоҳида соҳибқирон юбилейи тантаналари ўтказилгани Амир Темур ва темурийлар даври тарихини чуқур ўрганишга, бу борадаги илмий изланишларни янада кучайтиришга асос бўлди.

Эроннинг Машҳад шаҳрида бўлиб ўтган «Темурийлар даврида адабиёт ва санъат» мавзуидаги халқаро конференция ана шундай тадбирлардан биридир. Эрон Ислом Республикасининг Маданият ва Ислом ақидалари вазирлиги ташкил этган ушбу анжуманда турли мамлакатлардан ташриф буюрган 200 дан зиёд олимлар иштирок этди.

Анжуман давомида Машҳадда «Темурийлар даврида илм ва маърифат» музейи очилди, «Қудсе Резави» кутубхонасида «Темурийлар даврига оид тарихий китоблар» мавзуида кўргазма ташкил этилди.

Анжуман қатнашчилари Амир Темур ва темурийлар даврини чуқур ўрганиш, бу борада ўзаро ҳамкорлик қилиш юзасидан фикр алмашдилар.

Халқаро конференцияда Ўзбекистоннинг Эрон Ислом Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Э. Хўжаев сўзга чиқди.

(ЎзА).

2-автокомбинат очиқ турдаги акционерлик жамияти акционерлари диққатига:

2-автокомбинат ОТАЖнинг навбатдаги конференцияси 1996 йил 24 август куни соат 10.00 да корхона даъватхонасида ўтказилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. 2-автокомбинат ОТАЖнинг 1996 йил II чорак иш якунлари юзасидан бошқарув раиси У.М. Валиев ахбороти.
2. Кузатув кенгашига янги аъзолар сайлови.
3. Жамият Низомига ўзгартиришлар.
4. 1996 йил II чорак якунларига кўра акционерларга дивидендлар тўлаш.
5. Турли масалалар.

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ»

ҳафталик лотереясининг 1996 йил 8 августда ўтказилган 18 тиражи ўйинининг

НАТИЖАЛАРИ

Биринчи соврин — 15284 сўм N 25228, N 11 серия, разряд 03 билети эгасига насиб этди.

Иккинчи соврин — 402 сўм N 25228, разряд 03 билети эгасига насиб этди.

Учинчи соврин — 202 сўм, билет номери охирги рақами ...8 билан тугаган ва серия N 11, разряд 03 бўлган билетларга тушди.

Билетларга тушган ютуқларни Халқ банки бўлимларидан олишингиз мумкин.

Навбатдаги 19-тираж ўйини 21 августда бўлади. 04 разрядли, 15, 16 серияли билетлар ўйнайди.

БИЗ БИЛАН ЎЙНАНГ ВА ЮТИНГ!

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани, А. Қодирий кўчаси, 78-уйда жойлашган "ШАРҚ ГУЛИ" акциядорлар жамияти ўз акциядорларидан, акцияларнинг қийматини ўзгарганлиги сабабли қўлларидаги акцияларни топширишларини илтимос қилади.

1996 йил 15 августгача эски қийматдаги акциялар қабул қилинади.

"ШАРҚ ГУЛИ" акциядорлар жамияти бошқаруви кенгаши.

UZBEKISTAN
COTTON SUBSECTOR
IMPROVEMENT PROJECT
HVI EQUIPMENT
Loan No.38944-UZ

This invitation for bids follows the general procurement notice for this project which appeared in Development Business issue No.436, dated 16 April 1996.

The government of the Republic of Uzbekistan received a loan from the International Bank for Reconstruction and Development, and it is intended to apply part of the proceeds of this loan to payments under the contract for the procurement of HVI equipment and associated computer hardware and software.

The government now invires technical proposals from interested suppliers on creating acapacity in Uzbekistan that would allow for all cotton grown (about 12 million tons of raw cotton) to be graded according to international standards by the year 2000.A detailed information package on the program is available at the address below and may be obtained by prospective suppliers during normal working hours.The following procurement procedures will be observed:

- Technical proposals submitted by potential suppliers arc reviewed by the government and, following any needed clarify cations, are evaluated on the basis of suitability of the proposed solution for the local environment and the capacity and commit ment of the supplier to make the proposed solution fully operational and sustainable under the conditions in Uzbekistan.
- On the basis of evaluated technical proposals, suppliers will be requested to submit price proposals for their respective solutions, as amended in the course of discussions with the government
- A supplier is selected on the baas of the lowest evaluated bid

Interested suppliers may submit technical proposals to and obtain an information package and/or clarification from the Project Implementation Unit by 15 August 1996 at the following address:

Mr. Inoit N. Nurov
General Director, Project Implementation Unit
29 Suleymanova St. Tashkent 700017, Uzbekistan
Tel: (7-3712) 391-887 Fax: (7.3712) 394469

WB488-442/96

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТ РАҲБАРЛАРИ, ИШБИЛАРМОНЛАР ВА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ўзбекистон почтаси» концерни корхоналари почта алоқасининг барча турлари бўйича бутунжаҳон почта иттифоқи нормаларига мувофиқ равишда хизмат кўрсатади. Маҳаллий, шаҳарлараро ва халқаро почта жўнатмалари қабул қилинади, қайта ишланади, ташилади ва етказиб берилади, барча почта бўлимлари ва алоқа узеллари, Тошкент шаҳридаги почтамтда кенг миқёсда асосий ва қўшимча почта алоқаси хизматлари кўрсатиш таклиф этилади.

Сизнинг хизматингизда: почта карточкалари — оддий ва буюртмали хатлар, оддий, буюртмали ва қимматли бандероллар, майда пакетлар, баҳоси кўрсатилган хатлар, «М» маркали махсус қоплар, почта жўнатмаларни жўнатиш дунёнинг барча манзиллари бўйича амалга оширилади.

Факс хизмати, ксерокусалаш аппарати ишламоқда, реклама материалларини манзилига етказиб бериш ҳам амалга оширилади.

Диққат! Почта бўлинмаларида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллиги билан табриклаш учун қизил бадиий сувенирли конверт ва откриткалар ҳам сотилмоқда. Шунингдек, Ўзбекистоннинг EMS экспресс почтаси, яъни почта юкларини хоҳлаган мамлакатингизга жўнатиш ва тезда етказиб бериш хизмати ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Почта алоқаси корхонаси пенсия ва нафақаларни соҳибларига етказиб беришни ҳам таъминлайди.

Почта жўнатмаларининг бут сақланишига ва почта алоқаси корхоналарининг масъуллигига кафолат беради.

Почта алоқаси корхоналари тармоғи телеграммалар қабул қилади, жўнатади ва етказиб беради. Шаҳарлараро, халқаро телефон сўзлашувларига таклиф этади, аҳолига электр энергияси, телекоммуникацион хизматлар учун пул тўлашларига имконият яратади, савдо тушумлари ва хизмат кўрсатишнинг барча тўловларини қабул қилади ва жўнатади.

Мувофиқлашган иш режими, шароит ва қулайлик, тезкор телефон-телеграф алоқаси, операция ва кўрсатмаларнинг соз механизми, малакали кадрлар, жўнатиш ва етказиб беришнинг аниқ ташкил қилинганлиги, сифат ва маданият — буларнинг барчаси Ўзбекистон почта алоқалари корхоналарида сиз учун кафолатланган! Почта корхоналарида сиз операция ўтказиш ва хизмат кўрсатишнинг жаҳон стандартларидан бироз камроқ, яъни 400 дан кўпроқ хилини учратишингиз мумкин.

Почта алоқалари хизматидан фойдаланинг!

«ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ» КОНЦЕРНИ.

Қанча сув ишлатаётганингизни биласизми? Йўқ! Бунинг учун қанча пул тўлашингизни ҳам биласизми!!!

Фақат "Стройтехника" ҚК бу муаммонгизни ҳал қила олади.

Совуқ ва иссиқ сувнинг аниқ ҳисоб-китобини қиладиган ускуналар етказиб берамиз (температура диапазони 60-180).

Уланиш жойининг ўлчами 15 дан 1000 мм.гача.

Ускуналарнинг Ўзбекистон Республикаси давлат стандарти ва халқаро ИСО стандарт тизими томонидан берилган сертификати бор.

Агар сиз бундан-да яхшироқ ускуна тополсангиз, бизга хабар қилинг.

Маълумот учун тел.: (3712) 45-44-35, 45-48-64, 45-58-37. Факс: (3712) 45-48-64.

Манзилимиз: 700027, Тошкент ш., Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 16 "А".

6-, 12-троллейбуслар, 13-, 32-, 51-автобусларнинг "Халқлар дўстлиги" метро бекати.

"КАМОЛА ПАРВОЗИ" ФИРМАСИ

"КАМОЛА ПАРВОЗИ" фирмасининг Тошкентдаги омборларидан енгил ва юк автомобиллари учун GOOD YEAR ШИНАЛАРИ СОТАДИ.

Тўлов шакли - сўмларда пул ўтказиш йўли билан.

Манзилгоҳ: Тошкент ш., Т.Шевченко кўчаси, 52. Телефон: 56-41-25.

"ЎЗБЕКМАЗСЕРВИС" ҚК

МАЗ автомобилларига эҳтиёт қисмлар сотиб олишни таклиф қилади.

ШУ ЖУМЛАДАН:

*** плунжер жуфтлари;
*** ТНВД насослари;
*** олд ойналар /суперМАЗлар учун/;
*** МАЗ-8926 прицеплари.

СОТИЛАДИ:

*** ЯМЗ-238 ва ЯМЗ-236 двигателлари;
*** 320 х 508, 260 х 508, 205 х 70 R 14, 175 х 70 R 14 шиналари.

Шунингдек, ГАЗ-24 ва ГАЗ-53 учун тирсакли валлар, комбайнлар учун клин қайишлар, турбонаддувлар, ПА-1.01, ПА-4, ПА-6Т ўт ўчиргичлари, почта қутилари сотилади.

Манзил: Тошкент ш., 8-Март кўчаси, 57-уй.

Тел.: 91-68-94. Факс: 91-64-06.

Тошкент шаҳар ўзаро ижтимоий ёрдам «Меҳрибонлик» жамияти жамоаси Ўзбекистон ногиронлар жамиятининг раиси Содиқ Убайдуллаевга қизи

ДУРДОНАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзэлектромонтаж» бирлашма маъмурияти бирлашма муовини Собитжон Толипова отаси

СОДИҚЖОН ТОЛИПОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-55-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр 33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э.Болиев.
Навбатчи — Ш. Каримов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0319 Буюртма Г. — 0444 31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 **Босишга топшириш вақти—21.00** **Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. **Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.** **Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.** **Босишга топширилди — 00.00** 1 2 3 4 5 6